

Drikkevannsforskriftens hjemler til godkjenning og vurdering av materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann

Av Line Ruden

Line Ruden er seniorrådgiver i seksjon Mattrygghet i Regelverksavdelingen ved Mattilsynets hovedkontor.

Innlegg på fagtreff i Norsk vannforening 17. september 2012.

Introduksjon

Mattilsynet reviderer drikkevannsforskriften. Materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann er ikke så ryddig og entydig regulert i dagens regelverk som mange mener hadde vært hensiktsmessig. Dette ønsker Mattilsynet å forbedre i den nye drikkevannsforskriften.

Fullstendig revisjon

Mattilsynet er i gang med en fullstendig revisjon av drikkevannsforskriften. I den forbindelse er den faglige delen av forskriften delt inn i ulike temaer som utredes hver for seg. Dette gjøres for at vi skal frigjøre oss mest mulig fra den eksisterende strukturen i forskriften, og fokusere på de faglige temaene, slik at vi kan vurdere hvordan disse kan reguleres på best mulig måte. Materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann er et av disse temaene.

EØS-avtalen forplikter

Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å etterleve kravene EUs drikkevannsdirektiv (direktiv 98/83/EF). Disse kravene er gjort gjeldende i Norge gjennom den norske drikkevannsforskriften. EUs drikkevannsdirektiv omtaler materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann samlet, i artikkel 10. Her er det en rund formulering som enkelt sagt sier at materialer og kjemiske produkter ikke skal bidra til forurensning av drikkevannet.

I Norge har vi valgt å regulere dette inn i to ulike paragrafer. I dagens drikkevannsforskrift er materialer omtalt i § 13, med en tilsvarende rund formulering som den i EUs drikkevannsdirektiv. Kjemiske produkter er regulert i drikkevannsforskriften § 15. For disse stoffene har vi valgt å ha en obligatorisk nasjonal godkjenningsordning i Norge, gjennom formuleringen i denne paragrafen om at produktene skal være godkjent.

Innledende kartlegging

I første fase av arbeidet med å revidere drikkevannsforskriften ble det gjennomført en kartlegging av hvordan dagens forskrift fungerer. Denne statusgjennomgangen av drikkevannsforskriften ble publisert på Mattilsynets nettsider i april 2012.

For den delen av drikkevannsforskriften som omhandler materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann viste det seg at både vannverkseierne og tilsynsinspektørene i stor grad var enige. Begge parter synes generelt at systemet med godkjenningsordning for de kjemiske produktene fungerer bra, at det er enkelt å forholde seg til en positivliste over hvilke produkter som er tillatt brukt. De var derimot mindre fornøyd med regelverket for materialer i kontakt med drikkevann. Det kreves en viss grad av kompetanse, både på virksomhetsiden og tilsynssiden, for å vurdere hvilke materialer som er innenfor regelverket, og hvilke som ikke er det. Dette oppleves utfordrende for mange.

Tilgrensende regelverk er utfordring

En ytterligere kompliserende faktor for materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann er tilgrensende regelverk. EUs biociddirektiv (direktiv 98/8/EF) setter spesifikke krav til godkjenning av de kjemiske produktene som er biocider (desinfeksjonsmidler). Biociddirektivet er gjort gjeldende i Norge gjennom biocidforskriften, som forvaltes av Klima- og forurensningsdirektoratet. EUs byggevaredirektiv (direktiv 89/106/EF)

har i sin tur spesifikke krav til de materialene som er byggevarer. Byggevaredirektivet er gjort gjeldende i Norge gjennom byggeteknisk forskrift, og denne forvaltes av Direktoratet for byggkvalitet. Avgrensningen mellom drikkevannsforskriften og henholdsvis biocidforskriften og byggeteknisk forskrift er ikke tilstrekkelig tydelig i dag.

Utredningen av hvordan vi ønsker å regulere materialer og kjemiske produkter i kontakt med drikkevann i den nye drikkevannsforskriften er ikke ferdig. Arbeidet videre går ut på å få en fullstendig oversikt over hvilke deler av dette temaet som er regulert i tilgrensende regelverk, samt en god forståelse for hvordan denne reguleringen fungerer. Dette skal sikre en tydelig avgrensning fra drikkevannsforskriftens side mot dette regelverket. Deretter må vi vurdere hvordan vi best kan håndtere de delene av dette temaet som ikke er regulert gjennom annet regelverk. Her har vi et nasjonalt handlingsrom, og kan blant annet vurdere hvorvidt vi ønsker en godkjenningsordning, eller ikke.

Åpen for innspill

Mattilsynet er åpne for innspill gjennom hele revideringsprosessen. Når endelig utkast til ny drikkevannsforskrift foreligger blir denne i tillegg sendt på full offentlig høring på vanlig måte.